

N:o 66.

Ank. till Riksd. Kansli d. 22 April 1870, kl. 6 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga remiss å Kongl. Kammar-kollegii berättelse om Sala silfververks ränteersättningsfond för redogörelseåret 1868.

(I. A.)

Genom nådig remiss den 7 nästlidne Januari har Kongl. Maj:t till Stats-Utskottet behagat öfverlemna Kongl. Kammar-kollegii under den 21 December 1869 afgifna berättelse, angående Sala silfververks ränteersättningsfonds tillstånd och förvaltning under redogörelseåret 1868, innefattande tiden från den 1 November 1867 till samma dag påföljde år; och inhemtas deraf följande förhållanden:

A) *Ingående behållning den 1 November 1867.*

Sedan afdrag egt rum för tvänne uti den utgående balansen i föregående berättelse (se Stats-Utskottets Utlåtande N:o 26 vid 1869 års riksdag) intagna poster, nemligen Sala bergslags förskott 2,000 R:dr samt ränteöfverbetalningar 43 R:dr 50 öre, tillhopa 2,043 R:dr 50 öre, utgjordes denna behållning af:

Utestående kapital emot in-teckning i fast egendom . . .	147,165: —	
Dito i Riksgälds-kontoret	30,000: —	
Dito i Wexiö Hypotheksförening	27,249: —	
Utestående obetalda intressen	2,136: 41.	
Dito hos Sala bergslag mot ränta	8,200: —	
Kontant i kassan utan ränta	4,487: 40.	219,237: 81.

Transport 219,237: 81.

B) Influtna medel till fonden under redogörelseåret:

Silfverafsättningen för år 1867, då silfvertillverkningen utgjorde 4,189 lödiga marker 2 ort 15½ grän fint silfver, uppgick till 777 Riksdaler silverspecie, motsvarande . . . . . R:mt 3,108: —			
1868 års räntor å utlånta kapitaler	”	11,387: 08.	
Dito af Sala bergslag	”	361: 91.	
Ränte-öfverbetalningar	”	32: 13.	14,889: 12.
Summa fondens behållning den 1 Nov. 1868 R:mt R:dr			234,126: 93.

hvaraf

ränteöfverbetalningar		73: 50.
utestående kapital mot in-teckning i fast egendom	165,465: —	
dito i Riksgälds-kontoret	30,000: —	
dito i Wexiö Hypotheksförening	27,249: —	
dito obetalda intressen	3,164: 16.	
dito hos Sala bergslag mot ränta	3,300: —	
kontant i kassan utan ränta	4,875: 27.	
		<hr/> 234,126: 93.

Hänvisande till hvad rörande detta ärende omförmäles uti Stats-Utskottets Utlåtanden för de sednaste riksdagarne, anser Utskottet sig böra i minnet återkalla, hurusom, till följd af träffad öfverenskommelse mellan Kongl. Maj:t och Kronan samt Sala bergslags intressenter, ofvanberörda ränteersättningsfond, jemlikt Kongl. Brefvet den 31 Oktober 1829, inrättats i ändamål att, genom dess afkastning, silfververket i framtiden skulle blifva iståndsatt att upprätthålla bergsbruket, utan vidare begagnande af Kongl. Kammar-kollegii den 20 September 1743 utfärdade arrendekontrakt om räntorna af de sex nedre socknarne af Salbergs län, nemligen Sala, Möklinta, Norrby, Kila, Kumla och Terna; — att till fondens bildande, enligt berörda öfverenskommelse, årligen skall, då silfvertillverkningen icke öfverstiger 2,500 lödiga marker, afsättas 185 R:dr silverspecie och för hvarje fulla 100 marker derutöfver 37 R:dr nyssnämnda mynt, hvilka medel i gångbart mynt förvandlas; — och att med samlande af denna fond skall fortfara till dess årliga afkastningen deraf utgör eller motsvarar 1,100 tunnor spanmål, hälften råg och hälften korn, hvarefter silfververkets afsättningar till fonden komma att upphöra samt afgöras bör, antingen bergslaget då skall till Statsverket betala de genom berörda kontrakt arrenderade räntorna till fulla värdet efter årliga markegången, med bibehållande af kontraktet i öfrigt, eller ock detsamma då komma att upphöra samt räntorna till Statsverket öfverlemmas.

För beräknande vid 1828—1829 årens riksdag af den ungefärliga vinsten för bergslaget af 1743 års arrende till 1,100 tunnor spanmål, hälften råg och hälften korn, lades emellertid, enligt hvad Utskottet inhemtat, till grund ett antaget medelpris af 6 R:dr 32 sk. Banko, eller 10 R:dr R:mt för tunnan. Vinsten beräknades alltså till 11,000 R:dr årligen. Men då medelpriset å sådan spanmål numera icke obetydligt öfverstiger 10 R:dr för tunnan, erfordras för att efter nu gällande pris bereda full godtgörelse för ifrågavarande vinst icke så stor spanmålskvantitet som 1,100 tunnor, såvida värdet å de i räntorna ingående persedlar icke stigit i samma förhållande som spanmålspriset, hvilket dock ej är antagligt, då priset å en del persedlar

persedlar beräknats efter kronovärdi. Med afscende härå och då ifrågavarande fond för närvarande synes uppgå till 250,000 à 260,000 R:dr, torde tiden nästan vara inne, då frågan om reglering af arrendeförhållandet bör afgöras. Enär emellertid, enligt Riksdagens underdåniga skrifvelse den 2 Maj 1868, fråga uppstått om upphörande af hela omförmälda arrende, hvartill förslag sedermera blifvit upprättadt och hvaröfver Kongl. Kommers-kollegium enligt hvad Utskottet inhemtat, för närvarande har att afgifva underdånigt utlåtande, samt frågan således torde komma att till nästa Riksdags pröfning öfverlemnas, anser Utskottet ärendet för närvarande ej påkalla någon annan åtgärd, än
att förhållandet hos Riksdagen anmäla.

Stockholm den 22 April 1870.

På Stats-Utskottets vägnar:

Arv. Fr:son Posse.
